

Η Ιερά Σύνοδος για το καθεστώς ίδρυσης εκκλησιαστικών ιδρυμάτων μετά την ψήφιση του νέου νόμου

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Ελλάδος](#)

Εγκύκλιο σημείωμα απέστειλλε η Ιερά Σύνοδος της [Εκκλησίας της Ελλάδος](#) με το οποίο ενημερώνει σχετικά για το κα-θε-στώς ι-δρύ-σε-ως εκ-κλη-σι-α-στι-κών ι-δρυ-μάτων της Εκ-κλη-σί-ας της Ελ-λά-δος με-τά και την ψήφιση του ν. 5224/2025 (άρθρο 36).

Ο νόμος έχει τεθεί σε ισχύ από τις 5 Αυγούστου 2025 με την Ιερά Σύνοδο να απευθύνεται μέσα από το Εγκύκλιο σημείωμα προς την Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών, τις Ιερές Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος, το Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος, την Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, τις Ιερές Συνοδικές Μονές και τις Υπηρεσίες της Εκκλησίας της Ελλάδος, προβαίνοντας σε σχετική ενημέρωση για τα όσα ισχύουν πλέον.

Αναλυτικά το Εγκύκλιο σημείωμα:

Κα-τό-πιν θέ-σε-ως έν ί-σχύ-ι στίς 5.8.2025 τοῦ ἄρ-θρου 36 τοῦ ν. 5224/2025 (ΦΕΚ Α΄ 14/5.8.2025) μέ τί-τλο «Εκ-κλη-σι-α-στι-κά ι-δρύ-μα-τα – Τρο-πο-ποί-η-ση παρ. 2 και προ-σθή-κη παρ. 3 στο ἄρ-θρο 29 του ν. 590/1977» διά τοῦ πα-ρόν-τος Ἐγ-κυ-κλί-ου Ση-μει-ώ-μα-τος θέ-του-με σέ γνώ-ση σας τήν νέ-α μορ-φή τῶν δι-α-τά-ξε-ων τοῦ ἄρ-θρου 29 παρ. 2 τοῦ Κα-τα-στα-τι-κοῦ Χάρ-τη τῆς Ἐκ-κλη-σί-ας τῆς Ἑλ-λά-δος (ν. 590/1977, Α΄ 146), κα-θώς καί τίς με-τα-βα-τι-κές ρυθ-μί-σεις τοῦ ἄρ-θρου 36 παρ. 2 τοῦ ν. 5224/ 2025 γι-ά τά προ-ῦ-φι-στά-με-να ἐκ-κλη-σι-α-στι-κά ι-δρύ-μα-τα.

I. Σύ-στα-ση ἐκ-κλη-σι-α-στι-κῶν ι-δρυ-μά-των.

Μέ τίς δι-α-τά-ξεις τοῦ ἄρ-θρου 29 παρ. 2 τοῦ ν. 590/1977, ὅ-πως εἴ-χαν τρο-πο-ποι-η-θεῖ μέ τό ἄρ-θρο 68 παρ. 1 ὑ-πο-παρ. 5.α τοῦ ν. 4235/2014 (ΦΕΚ Α΄ 32/11.2.2014), ἐ-πι-τρά-πη-κε ρη-τῶς νά συ-στή-νον-ται ἐκ-κλη-σι-α-στι-κά ι-δρύ-μα-τα μέ μορ-φή νο-μι-κοῦ προ-σώ-που ἰ-δι-ω-τι-κοῦ δι-καί-ου μή κερ-δο-σκο-πι-κοῦ χα-ρα-κτῆ-ρα καί προ-βλέ-φθη-καν τά ὁ-κτώ ζη-τή-μα-τα, πού ὁ-φεί-λει νά ρυθ-μί-ζει ὁ κα-νο-νι-σμός συ-στά-σε-ως τοῦ ἐκ-κλη-σι-α-στι-κοῦ ι-δρύ-μα-τος («η ε-πω-νυ-μί-α, η ἐ-δρα, ο σκο-πός του και το εκ-κλη-σι-α-στι-κό νο-μι-κό πρό-σω-πο δη-μο-σί-ου δι-καί-ου που το εκ-κλη-σι-α-στι-κό ἰ-δρυ-μα ε-πι-κου-ρεῖ, η δι-οί-κη-σή του, οι πό-ροι και οι κα-νό-νες δι-α-χεί-ρι-σης της πε-ρι-ου-σί-ας του, κα-θώς και οι ὁ-ροι δι-ά-λυ-σής του»-).

Ὁ ἄνωτέρω νό-μος 4235/2014 (ΦΕΚ Α΄ 32/11.2.2014) προ-σθέ-το-ντας ἐ-δά-φι-α στήν παρ. 2 τοῦ ἄρ-θρου 29 τοῦ ν. 590/1977 ἐ-πέ-τρε-ψε τήν σύ-στα-ση ἐκ-κλη-σι-α-στι-κῶν ι-δρυ-μά-των ὡς αὐ-το-τε-λῶν νο-μι-κῶν προ-σώ-πων ἰ-δι-ω-τι-κοῦ δι-καί-ου (μέ δι-κό τους ΑΦΜ, πε-ρι-ου-σί-α κ.λπ.) ξε-χω-ρι-στῶν σέ σχέ-ση μέ τίς ἱ-ε-ρές Μη-τρο-πό-λεις. Ἐ-πί-σης μέ με-τα-βα-τι-κή δι-ά-τα-ξη τοῦ ἄρ-θρου 68 παρ. 1 ὑ-πο-παρ. 5.β ἐ-δαφί-ου πρῶ-του τοῦ έν λό-γω νό-μου (βλ. κα-τω-τέ-ρω Ι-Ι) νο-μι-μο-ποί-η-σε τά μέ-χρι τό-τε ἐκ-κλ. ι-δρύ-μα-τα, πού εἴ-χαν συ-στα-θεῖ ὡς νο-μι-κά πρό-σω-πα, ἐ-νῶ μέ-χρι τό-τε δέν τό προ-έ-βλε-πε ρη-τῶς τό ἄρ-θρο 29 παρ. 2 τοῦ ν. 590/1977.

Πλέ-ον μέ τό ἄρ-θρο 36 παρ. 1 τοῦ ν. 5224/2025 τρο-πο-ποι-ή-θη-κε ὅ-πως κα-τω-τέ-ρω ἢ πα-ρά-γρα-φος 2 τοῦ ἄρ-θρου 29 τοῦ ν. 590.1977 (ὕ-πο-γραμ-μί-ζον-ται οἱ με-τα-βο-λές πού ἐ-πέ-φε-ρε τό ἄρ-θρο 36 παρ. 1 τοῦ ν. 5224/2025):

«2. Τα της ορ-γα-νώ-σε-ως, της δι-οι-κή-σε-ως και της εν γέ-νει λει-τουρ-γί-ας των Μη-τρο-πό-λε-ων ρυθ-μί-ζον-ται δι' α-πο-φά-σε-ων της Δ.Ι.Σ., δη-μο-σι-ευ-ο-μέ-νων δι-ά της Ε-φη-με-ρί-δος της Κυ-βερ-νή-σε-ως. Α-πο-φά-σεις ρυθ-μί-ζου-σαι ει-δι-κώς θέ-μα-τα ε-πί μέ-ρους Μη-τρο-πό-λε-ων εκ-δί-δον-ται κα-τά τα α-νω-τέ-ρω, τη προ-τά-σει του οι-κεί-ου Αρ-χι-ε-ρέ-ως. Η Δ.Ι.Σ. δύ-να-ται, κα-τό-πιν σχε-τι-κής προ-τά-σε-ως του ε-πι-χώ-ρι-ου Μη-τρο-πο-λί-τη, να συ-στή-νει με α-πο-φά-σεις της εκ-κλη-σι-α-στι-κά ι-δρύ-μα-τα γι-α την προ-α-γω-γή μη κερ-δο-σκο-πι-κών φι-λαν-θρω-πι-κών, μορ-φω-τι-κών, κοι-νω-νι-κών και πο-λι-τι-στι-κών σκο-πών, τα ο-ποί-α εί-τε α-πο-τε-λούν νο-μι-κά πρό-σω-πα ι-δι-ω-τι-κού δι-καί-ου και α-πο-κτούν νο-μι-κή προ-σω-πι-κό-τη-τα α-πό της δη-μο-σι-εύ-σε-ως της α-πό-φα-σης στην Ε-φη-με-ρί-δα της Κυ-βερ-νή-σε-ως εί-τε λει-τουρ-γούν ως υ-πη-ρε-σί-ες των εκ-κλη-σι-α-στι-κών νο-μι-κών προ-σώ-πων δη-μο-σί-ου δι-καί-ου. Με την α-πό-φα-ση αυ-τή εγ-κρί-νε-ται ο Κα-νο-νι-σμός του εκ-κλη-σι-α-στι-κού ι-δρύ-μα-τος, ο ο-ποί-ος πε-ρι-έ-χει τους εν γέ-νει κα-νό-νες λει-τουρ-γί-ας και δι-α-χει-ρι-σής του, με τους ο-ποί-ους κα-θο-ρί-ζε-ται ο-πωσ-δή-πο-τε η ε-πω-νυ-μί-α, η έ-δρα, ο σκο-πός του και το εκ-κλη-σι-α-στι-κό νο-μι-κό πρό-σω-πο δη-μο-σί-ου δι-καί-ου που το εκ-κλη-σι-α-στι-κό ί-δρυ-μα ε-πι-κου-ρεί, η δι-οί-κη-σή του, οι πό-ροι και οι κα-νό-νες δι-α-χει-ρι-σης της πε-ρι-ου-σί-ας του, κα-θώς και οι ό-ροι δι-ά-λυ-σής του. Σε πε-ρί-πτω-ση δι-ά-λυ-σης του εκ-κλη-σι-α-στι-κού ι-δρύ-μα-τος, η πε-ρι-ου-σί-α του πε-ρι-έρ-χε-ται αυ-το-δι-καί-ως στο εκ-κλη-σι-α-στι-κό νο-μι-κό πρό-σω-πο δη-μο-σί-ου δι-καί-ου, τους σκο-πούς του ο-ποί-ου ε-πι-κου-ρεί. Εκ-κλη-σι-α-στι-κό ί-δρυ-μα που συ-στή-θη-κε γι-α τη θε-ρα-πεί-α ο-ρι-σμέ-νου σκο-πού και δι-α-χει-ρί-ζε-ται πε-ρι-ου-σί-α, η ο-ποί-α δι-α-τέ-θη-κε εν ζω-ή ή αι-τί-α θα-νά-του σε νο-μι-κό πρό-σω-πο του ἄρ-θρου 1 παρ. 4 ει-δι-κά γι-α αυ-τόν τον σκο-πό, δεν με-τα-βάλ-λει τον σκο-πό του, ει μη μό-νον υ-πό τους ό-ρους του ἄρ-θρου 109 του Συν-τάγ-μα-τος και της κεί-με-νης νο-μο-θε-σί-ας γι-α τα κοι-νω-φε-λή ι-δρύ-μα-τα, α-να-λό-γως ε-φαρ-μο-ζό-με-νης στην πε-ρί-πτω-ση αυ-τή στα εκ-κλη-σι-α-στι-κά ι-δρύ-μα-τα. Η πα-ρού-σα πα-ρά-γρα-φος ε-φαρ-μό-ζε-ται α-να-λό-γως στα εκ-κλη-σι-α-στι-κά Μου-σεί-α της παρ. 5 του ἄρ-θρου 45 και στα Ι-ε-ρά Προ-σκυ-νή-μα-τα της παρ. 1 του ἄρ-θρου 59.

3. Με α-πό-φα-ση της Δ.Ι.Σ., που δη-μο-σι-εύ-ε-ται στην Ε-φη-με-ρί-δα της Κυ-βερ-νή-σε-ως, τα εκ-κλη-σι-α-στι-κά ι-δρύ-μα-τα της παρ. 2 δύ-να-ται να συγ-χω-νεύ-ον-ται σε νέ-ο εκ-κλη-σι-α-στι-κό ί-δρυ-μα ή να α-πορ-ρο-φών-ται α-πό

άλ-λα εκ-κλη-σι-α-στι-κά ι-δρύ-μα-τα. Με ό-μοι-α α-πό-φα-ση δύ-να-ται να δι-ε-νερ-γούν-ται η α-πό-σχι-ση πε-ρι-ου-σί-ας των εκ-κλη-σι-α-στι-κών ι-δρυ-μά-των της παρ. 2 και η υ-πα-γω-γή της σε άλ-λα εκ-κλη-σι-α-στι-κά ι-δρύ-μα-τα. Η συγ-χώ-νευ-ση, α-πορ-ρό-φη-ση ή α-πό-σχι-ση του πρώ-του και δευ-τέ-ρου ε-δα-φί-ου τε-λούν υ-πό την ε-πι-φύ-λα-ξη τή-ρη-σης του άρ-θρου 109 του Συν-τάγ-μα-τος γι-α ό-σες πε-ρι-ου-σί-ες εκ-κλη-σι-α-στι-κών ι-δρυ-μά-των προ-έρ-χον-ται α-πό δω-ρε-ά ή δι-α-θή-κη και έ-χουν α-φι-ε-ρω-θεί γι-α ο-ρι-σμέ-νο σκο-πό. Α-πό τη δη-μο-σί-ευ-ση των α-πο-φά-σε-ων του πρώ-του και δεύ-τε-ρου ε-δα-φί-ου στην Ε-φη-με-ρί-δα της Κυ-βερ-νή-σε-ως, στις κά-θε εί-δους έν-νο-μες σχέ-σεις των συγ-χω-νευ-ό-με-νων ή α-πορ-ρο-φώ-με-νων ι-δρυ-μά-των ή των ι-δρυ-μά-των ε-κεί-νων α-πό τα ο-ποί-α α-πο-σπά-ται πε-ρι-ου-σί-α, ως προς τις έν-νο-μες σχέ-σεις τους που α-πορ-ρέ-ουν α-πό την α-πο-σχι-ζό-με-νη πε-ρι-ου-σί-α υ-πει-σέρ-χον-ται αυ-το-δι-καί-ως ως οι-ο-νεί κα-θο-λι-κοί δι-ά-δο-χοι τα δι-ά-δο-χα εκ-κλη-σι-α-στι-κά ι-δρύ-μα-τα και στα δι-ά-δο-χα ι-δρύ-μα-τα με-τα-βι-βά-ζε-ται αυ-το-δι-καί-ως η κυ-ρι-ό-τη-τα του συ-νό-λου της πε-ρι-ου-σί-ας των συγ-χω-νευ-ό-με-νων ή α-πο-σπώ-με-νων ι-δρυ-μά-των ή της α-πο-σπώ-με-νης πε-ρι-ου-σί-ας, χω-ρίς άλ-λη πρά-ξη ή συμ-βό-λαιο ή αν-τάλ-λαγ-μα. Γι-α τη δι-α-πί-στω-ση της με-τα-βί-βα-σης εμ-πραγ-μά-των δι-και-ω-μά-των ε-πί α-κι-νή-των α-πό τα συγ-χω-νευ-ό-με-να, α-πορ-ρο-φώ-με-να ι-δρύ-μα-τα και τα ι-δρύ-μα-τα α-πό τα ο-ποί-α α-πο-σπά-ται πε-ρι-ου-σί-α προς τα δι-ά-δο-χα ι-δρύ-μα-τα, ο ε-πι-χώ-ρι-ος Μη-τρο-πο-λί-της υ-πο-χρε-ού-ται σε σύν-τα-ξη έκ-θε-σης α-πο-γρα-φής, η ο-ποί-α πε-ρι-βάλ-λε-ται τον συμ-βο-λαιο-γρα-φι-κό τύ-πο, πε-ρι-γρά-φει τα ως ά-νω εμ-πράγ-μα-τα δι-και-ώ-μα-τα που πε-ρι-έρ-χον-ται στο κα-τά πε-ρί-πτω-ση δι-ά-δο-χο ί-δρυ-μα και μα-ζί με την πε-ρί-λη-ψη της κα-τα-χω-ρί-ζε-ται στα οι-κεί-α βι-βλί-α του Ελ-λη-νι-κού Κτη-μα-το-λο-γί-ου. Οι εκ-θέ-σεις α-πο-γρα-φής του προ-η-γού-με-νου ε-δα-φί-ου δεν α-πο-τε-λούν με-τα-βι-βα-στι-κές εμ-πραγ-μά-των δι-και-ω-μά-των πρά-ξεις. Συν-τάσ-σον-ται και κα-τα-χω-ρί-ζον-ται χω-ρίς φό-ρους, ει-σφο-ρές, α-μοι-βές, δι-και-ώ-μα-τα και τέ-λη.»

Μέ τίς ά-νω-τέ-ρω νέ-ες δι-α-τά-ξεις τοῦ ἄρ-θρου 36 παρ. 1 τοῦ ν. 5224/2025 ἐ-πι-τρέ-πε-ται ἡ δυ-να-τό-τη-τα νά συ-στή-νον-ται ἐκ-κλη-σι-α-στι-κά ἰ-δρύ-μα-τα ὅ-χι ὡς αὐ-το-τε-λῆ νο-μι-κά πρό-σω-πα, ἀλ-λά ὡς ὑ-πη-ρε-σί-ες τῶν ἐκ-κλη-σι-α-στι-κῶν νο-μι-κῶν προ-σώ-πων δη-μο-σί-ου δι-καί-ου, καί νά μὴν ἔχουν ξε-χω-ρι-στή νο-μι-κή προ-σω-πι-κό-τη-τα.

Μέ-χρι σή-με-ρα συ-στή-νον-ταν ἐκ-κλη-σι-α-στι-κά ἰ-δρύ-μα-τα μέ μορ-φή ὑ-πη-ρε-σί-ας, ὡ-στό-σο τό ἄρ-θρο 29 παρ. 2 τοῦ ν. 590/1977 δέν πε-ρι-εῖ-χε εἰ-δι-κή μνεί-α αὐ-τῆς τῆς δυ-να-τό-τη-τας καί ἡ σύ-στα-ση ὑ-πη-ρε-σί-ας συ-να-γό-ταν σι-ω-πη-ρῶς ἀ-πό τό πρῶ-το ἐ-δά-φιο τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρ-θρου 29 ὡς

ζή-τη-μα όρ-γα-νώ-σε-ως τής οί-κεί-ας Μη-τρο-πό-λε-ως («2. Τα της όρ-γα-νώ-σε-ως, της δι-οι-κή-σε-ως και της εν γέ-νει λει-τουρ-γί-ας των Μη-τρο-πό-λε-ων ρυθ-μί-ζον-ται δι' α-πο-φά-σε-ων της Δ.Ι.Σ., δη-μο-σι-ευ-ο-μέ-νων δι-ά της Ε-φη-με-ρί-δος της Κυ-βερ-νή-σε-ως»-).

Δεύ-τε-ρον, οί νέ-ες δι-α-τά-ξεις τής παρ. 2 τοῦ ἄρ-θρου 29 τοῦ ν. 590/1977 ἄ-να-φέ-ρουν ὅ-τι ἐ-πι-τρέ-πε-ται σέ ὅ-λα τά νο-μι-κά πρό-σω-πα δη-μο-σί-ου δι-καί-ου (ΝΠΔΔ), καί ὅ-χι μό-νο στίς ἱ-ε-ρές Μη-τρο-πό-λεις, νά συ-στή-νουν θυ-γα-τρι-κά ἐκ-κλη-σι-α-στι-κά ἱ-δρύ-μα-τα (ὡς θυ-γα-τρι-κά νο-μι-κά πρό-σω-πα ἢ ὡς ὑ-πη-ρε-σί-ες τους), ἥ-τοι στήν Ἐκ-κλη-σί-α τής Ἑλ-λά-δος, τίς ἱ-ε-ρές Μο-νές, τίς Ἐ-νο-ρί-ες, τήν Ἀ-πο-στο-λι-κή Δι-α-κο-νί-α τής Ἐκ-κλη-σί-ας τής Ἑλ-λά-δος καί τό Δι-ορ-θό-δο-ξο Κέν-τρο τής Ἐκ-κλη-σί-ας τής Ἑλ-λά-δος.

Βε-βαί-ως, ἡ σύ-στα-ση ἱ-δρύ-μα-τος μέ μορ-φή ὑ-πη-ρε-σί-ας ΝΠΔΔ ση-μαί-νει ὅ-τι ἡ ὑ-πη-ρε-σί-α αὐ-τή δέν εἶ-ναι ὑ-πο-κεί-με-νο δι-και-ω-μά-των καί ὑπο-χρε-ώ-σε-ων. Ἐ-πο-μέ-νως δέν μπο-ρεῖ νά λαμ-βά-νει δι-κό του ΑΦΜ, δέν μπο-ρεῖ νά ἔ-χει με-ρί-δα δι-και-ού-χου στό Ἑλ-λη-νι-κό Κτη-μα-το-λό-γι-ο, δέν πα-ρί-στα-ται στά δι-κα-στή-ρι-α σέ ἔν-δι-κες δι-α-φο-ρές πού ἄ-φο-ροῦν τήν λει-τουρ-γί-α του, ἄλ-λά ὑ-πο-κεί-με-νο ὅ-λων τῶν ἐν-νό-μων σχέ-σε-ων πού συν-δέ-ον-ται μέ τήν λει-τουρ-γί-α του εἶ-ναι τό οί-κεῖ-ο ΝΠΔΔ, τοῦ ὁ-ποί-ου τό ἱ-δρυ-μα ἄ-πο-τε-λεῖ ὑ-πη-ρε-σί-α.

Τρί-τον, οί νέ-ες δι-α-τά-ξεις θε-σπί-ζουν δυ-να-τό-τη-τες εἶ-τε συγ-χω-νεύ-σε-ως ἐκ-κλη-σι-α-στι-κοῦ ἱ-δρύ-μα-τος σέ νέ-ο ἐκ-κλη-σι-α-στι-κό ἱ-δρυ-μα εἶ-τε ἄ-πορ-ρο-φή-σε-ως ἐκ-κλη-σι-α-στι-κοῦ ἱ-δρύ-μα-τος ἄ-πό ἄλ-λο ὑ-φι-στά-με-νο ἐκ-κλη-σι-α-στι-κό ἱ-δρυ-μα εἶ-τε ἄ-πο-σχί-σε-ως πε-ρι-ου-σί-ας ἐκ-κλη-σι-α-στι-κοῦ ἱ-δρύ-μα-τος καί με-τα-φο-ρᾶς τής πε-ρι-ου-σί-ας σέ ἄλ-λο ἐκ-κλη-σι-α-στι-κό ἱ-δρυ-μα. Οἱ πα-ρα-πά-νω κα-τα-στα-τι-κές με-τα-βο-λές ἱ-δρυ-μά-των γί-νον-ται μέ Κα-νο-νι-σμό τής Δι-αρ-κοῦς ἱ-ε-ρᾶς Συ-νό-δου (ΔΙΣ) με-τά ἄ-πό σχε-τι-κή εἰ-σή-γη-ση τοῦ σχε-δί-ου κα-νο-νι-σμοῦ εἶ-τε ἄ-πό τόν ἐ-πι-χώ-ρι-ο Μη-τρο-πο-λί-τη πρὸς τήν ΔΙΣ εἶ-τε ἄ-πό ἔ-τε-ρο ἄρ-μό-δι-ο ὁρ-γα-νο πρὸς τήν ΔΙΣ (π.χ. γι-ά ἱ-δρυ-μα τής Ἐκ-κλη-σί-ας τής Ἑλ-λά-δος ἢ Ε-ΚΥ-Ο). Ὁ-πωσ-δή-πο-τε σέ πε-ρί-πτω-ση πού οἱ πε-ρι-ου-σί-ες πού ἄ-νή-κουν στά με-τα-τρε-πό-με-να ἐκ-κλη-σι-α-στι-κά ἱ-δρύ-μα-τα προ-έρ-χον-ται ἄ-πό δι-α-θή-κη ἢ δω-ρε-ά καί ἔ-χουν ἄ-φι-ε-ρω-θεῖ γι-ά ὁ-ρι-σμέ-νο κοι-νω-φε-λῆ σκο-πό πρέ-πει στόν νέ-ο κα-νο-νι-σμό ἄ-πορ-ρο-φή-σε-ως, συγ-χω-νεύ-σε-ως ἢ ἄ-πο-σχί-σε-ως πε-ρι-ου-σί-ας νά ἐ-πα-να-λαμ-βά-νε-ται ὁ σκο-πός ἄ-φι-ε-ρώ-σε-ως τής πε-ρι-ου-σί-ας, πού ἄ-νέ-φε-ρε ἡ οί-κεί-α δι-α-θή-κη ἢ δω-ρε-ά, ὅ-πως ἐ-πι-βάλ-λει τό ἄρ-θρο 109 τοῦ Συν-τάγ-μα-τος.

Ἡ ἄ-πορ-ρό-φη-ση ἢ συγ-χώ-νευ-ση ἐκ-κλη-σι-α-στι-κοῦ ἱ-δρύ-μα-τος καί ἡ ἄ-πό-σχι-ση καί ἡ ὑ-πα-γω-γή πε-ρι-ου-σί-ας ἐκ-κλη-σι-α-στι-κοῦ ἱ-δρύ-μα-τος σέ

Άλ-λο έκ-κλη-σι-α-στι-κό ΐ-δρυ-μα θε-ω-ρεΐ-ται ό-τι έ-χει έ-πέλ-θει ά-πό τή δη-μο-σί-ευ-ση τοϋ Κα-νο-νι-σμοϋ τής ΔΙΣ στήν Έ-φη-με-ρί-δα τής Κυ-βερ-νή-σε-ως. Ά-πό τή δη-μο-σί-ευ-ση σέ ΦΕΚ τοϋ τρο-πο-ποι-η-τι-κοϋ Κα-νο-νι-σμοϋ ύπει-σέρ-χον-ται αϋ-το-δι-καί-ως στίς οί-κεΐ-ες έν-νο-μες σχέ-σεις πού ά-φο-ροϋν τίς με-τα-φε-ρό-με-νες πε-ρι-ου-σί-ες ώς οί-ο-νεί κα-θο-λι-κοί δι-ά-δο-χοι τά δι-ά-δο-χα έκ-κλη-σι-α-στι-κά ι-δρύ-μα-τα καί σέ αϋ-τά τά ι-δρύ-μα-τα με-τα-βι-βά-ζε-ται αϋ-το-δι-καί-ως ή κυ-ρι-ό-τη-τα τοϋ συ-νό-λου τής πε-ρι-ου-σί-ας τών συγ-χω-νευ-ό-με-νων ή ά-πο-σπώ-με-νων ι-δρυ-μά-των ή τής αποσχιζόμενης πε-ρι-ου-σί-ας κατά περίπτωση, χω-ρίς άλ-λη πρά-ξη ή συμ-βό-λαι-ο ή άν-τάλ-λαγ-μα.

Πρέ-πει ό-μως νά συν-τάσ-σε-ται σέ συμ-βο-λαι-ο-γρά-φο καί νά ύ-πο-γρά-φε-ται ά-πό τόν έ-πι-χώ-ρι-ο Μη-τρο-πο-λί-τη (ή τό κατά περίπτωση άρμόδιο όργανο έποπτείας για ίδρύματα μή έποπτευόμενα άπό ΐ. Μητροπόλεις π.χ. τής Άποστολικής Διακονίας) έκ-θε-ση ά-πο-γρα-φής πού έχει δι-α-πι-στω-τι-κό χα-ρα-κτῆ-ρα γι-ά τίς πα-ρα-πά-νω με-τα-βο-λές ό-ταν αϋτές άφο-ροϋν ά-κί-νη-τα τών με-τα-τρε-πό-με-νων ι-δρυ-μά-των. Ή έκ-θε-ση ά-πο-γρα-φής κα-τα-γρά-φει τά με-τα-βι-βα-ζό-με-να έμ-πράγ-μα-τα δι-και-ώ-μα-τα επί ά-κι-νή-του με-τα-ξύ τών συγ-χω-νευ-ό-με-νων, ά-πορ-ρο-φώ-με-νων ι-δρυ-μά-των, τών ι-δρυ-μά-των ά-πό τά ό-ποΐ-α ά-πο-σπᾶ-ται πε-ρι-ου-σί-α ά-φ' έ-νός καί τών δι-α-δό-χων έκ-κλη-σι-α-στι-κῶν ι-δρυ-μά-των ά-φ' έ-τέ-ρου. Ή έκ-θε-ση ά-πο-γρα-φής πε-ρι-γρά-φει τά έμ-πράγ-μα-τα δι-και-ώ-μα-τα έ-πί τών ά-κι-νή-των πού πε-ρι-έρ-χον-ται στό κα-τά πε-ρί-πτω-ση δι-ά-δο-χο ΐ-δρυ-μα καί ή πε-ρί-λη-ψη της κα-τα-χω-ρί-ζε-ται στά οί-κεΐ-α βι-βλί-α τοϋ Έλ-λη-νι-κοϋ Κτη-μα-το-λο-γί-ου. Οί έκ-θέ-σεις ά-πο-γρα-φής δέν ά-πο-τε-λοϋν πρά-ξεις με-τα-βι-βα-στι-κές έμ-πραγ-μά-των δι-και-ω-μά-των, συ-νε-πῶς δέν ά-παι-τοϋν-ται γι-ά τήν σύν-τα-ξη τους τά πι-στο-ποι-η-τι-κά πού προ-βλέ-πον-ται γι-ά τίς με-τα-βι-βά-σεις ά-κι-νή-των. Έ-πί-σης οί έκ-θέ-σεις ά-πο-γρα-φής συ-ντάσ-σον-ται ά-πό τόν συμ-βο-λαι-ο-γρά-φο καί κα-τα-χω-ρί-ζον-ται στό Έλ-λη-νι-κό Κτη-μα-το-λό-γι-ο χω-ρίς φό-ρους, εί-σφο-ρές, ά-μοι-βές, δι-και-ώ-μα-τα καί τέ-λη.

Ι-Ι. Προ-ϋ-φι-στά-με-να έκ-κλη-σι-α-στι-κά ι-δρύ-μα-τα - ύ-πη-ρε-σί-ες.

Μέ τήν με-τα-βα-τι-κή δι-ά-τα-ξη τοϋ άρ-θρου 36 παρ. 2 τοϋ ν. 5224/2025 προ-βλέ-φθη-κε ό-τι:

«2. Α-πό την έ-ναρ-ξη ι-σχύ-ος του πρώ-του ε-δα-φί-ου της περ. β. της υ-πο-παρ. 5 της παρ. 1 του άρ-θρου 68 του ν. 4235/2014 (Α-΄ 32), τα εκ-κλη-σι-α-στι-κά ι-δρύ-μα-τα, των ο-ποί-ων ο κα-νο-νι-σμός σύ-στα-σης προ-έ-βλε-πε ό-τι συ-στά-θη-καν ως υ-πη-ρε-σί-ες εκ-κλη-σι-α-στι-κῶν νο-μι-κῶν προ-σώ-πων δη-μο-σί-ου δι-καί-ου της παρ. 4 του άρ-θρου 1 του ν. 590/1977 (Α-΄ 146) δεν

με-τα-τρά-πη-καν αυ-το-δι-καί-ως και α-να-δρο-μι-κώς σε νο-μι-κά πρό-σω-πα ι-δι-ω-τι-κού δι-καί-ου».

Ἡ πα-ρα-πά-νω δι-ά-τα-ξη ἔ-χει ἀ-να-δρο-μι-κή ἰ-σχύ, ἀ-να-τρέ-χει στήν ἔ-ναρ-ξη ἰ-σχύ-ος τοῦ νό-μου 4235/2014, ἥ-τοι στίς 11.2.2014 (ἡ-με-ρο-μη-νί-α δη-μο-σι-εύ-σε-ως τοῦ ν. 4235/2014 στό ΦΕΚ).

Ἡ δι-ά-τα-ξη κρί-θη-κε ἀ-πα-ραί-τη-τη, ὥ-στε νά δι-ευ-κρι-νί-σει ὅ-τι ὁ ν. 4235/2014, ὁ ὁ-ποῖ-ος (μέ τό ἄρ-θρο 68 παρ. 1 ὑ-πο-παρ. 5.β. ἐ-δά-φι-ο πρῶ-το) ἀ-νε-γνώ-ρι-σε αὐ-το-δι-καί-ως ὡς νο-μι-κά πρό-σω-πα ἰ-δι-ω-τι-κοῦ δι-καί-ου τά τό-τε (11.2.2014) ὑφιστάμενα ἐκ-κλη-σι-α-στι-κά ἰ-δρύ-μα-τα, τῶν ὁ-ποί-ων ὁ Κα-νο-νι-σμός ρύθ-μι-ζε τά ἀ-νω-τέ-ρω ὁ-κτώ ζη-τή-μα-τα, δέν εἶ-χε τό νό-η-μα ὅ-τι με-τα-τρέ-πει σέ νο-μι-κά πρό-σω-πα τά πα-ρα-πά-νω ἰ-δρύ-μα-τα, στήν πε-ρί-πτω-ση πού ὁ σχετι-κός Κα-νο-νι-σμός τά εἶ-χε συ-στή-σει ρη-τῶς ὡς ὑ-πη-ρε-σί-ες τῶν ἱ-ε-ρῶν Μη-τρο-πό-λε-ων (συ-νή-θως μέ τόν ὁ-ρο «ε-ξηρ-τη-μέ-νη ὑ-πη-ρε-σί-α αυ-το-τε-λούς δι-α-χει-ρί-σε-ως και μη κερ-δο-σκο-πι-κού χα-ρα-κτή-ρος»-).

Τό ἐ-πί-μα-χο ἄρ-θρο 68 παρ. 1 ὑ-πο-παρ. 5.β ἐ-δά-φι-ο πρῶ-το τοῦ ν. 4235/2014 (ΦΕΚ Α΄ 32./11.2.2014) προ-έ-βλε-ψε ὅ-τι:

«β) Η ἰ-σχύς της προ-η-γού-με-νης ρύθ-μι-σης γι-α τα προ-ὑ-φι-στά-με-να του πα-ρόν-τος εκ-κλη-σι-α-στι-κά ἰ-δρύ-μα-τα α-να-τρέ-χει στο χρό-νο δη-μο-σί-ευ-σης κά-θε Κα-νο-νι-σμοῦ στην Ε-φη-με-ρί-δα της Κυ-βερ-νή-σε-ως, ἀ-πό τον ο-ποί-ο χρό-νο θε-ω-ρεί-ται ὅ-τι αυ-τά ἐ-χουν ἀ-πο-κτή-σει νο-μι-κή προ-σω-πι-κό-τη-τα».

Πλέον μέ βά-ση τήν νέ-α ἀ-να-δρο-μι-κή δι-ά-τα-ξη τοῦ ἄρ-θρου 36 παρ. 2 τοῦ ν. 5224/2025, ὁ-ρί-ζε-ται ὅ-τι ἀ-πό τήν ἔ-ναρ-ξη ἰ-σχύ-ος τοῦ (11.2.2014) τό παραπάνω ἄρ-θρο 68 παρ. 1 ὑ-πο-παρ. 5.β ἐ-δά-φι-ο πρῶ-το τοῦ ν. 4235/2014 ἀ-νε-γνώ-ρι-σε ὡς νο-μι-κά πρό-σω-πα ἰ-δι-ω-τι-κοῦ δι-καί-ου μό-νον ἐ-κεῖ-να τά ἐκ-κλη-σι-α-στι-κά ἰ-δρύ-μα-τα, τῶν ὁ-ποί-ων οἱ Κα-νο-νι-σμοί συ-στά-σε-ως ρύθ-μι-ζαν τά ἀ-νω-τέ-ρω ὁ-κτώ ζη-τή-μα-τα καί ἐ-πι-πλέ-ον: α) ὁ οἱ-κεῖ-ος Κα-νο-νι-σμός συ-στά-σε-ως ἀ-νέ-φε-ρε ὅ-τι συ-στή-νον-ται ὡς νο-μι-κά πρό-σω-πα ἰ-δι-ω-τι-κοῦ δι-καί-ου, β) ὁ Κα-νο-νι-σμός συ-στά-σε-ως σιω-ποῦ-σε ὡς πρός τήν νο-μι-κή μορ-φή τους.

Ἀν-τι-θέ-τως, ὅσα ἐκ-κλη-σι-α-στι-κά ἰ-δρύ-μα-τα, κα-τά τόν Κα-νο-νι-σμό τους, συ-στά-θη-καν ἕως τίς 11.2.2014 ρη-τῶς ὡς ὑ-πη-ρε-σί-ες τῶν ἱ-ε-ρῶν Μη-τρο-πό-λε-ων, Ἐνο-ρι-ῶν κ.λπ., πα-ρέ-μει-ναν ὑ-πη-ρε-σί-ες καί με-τά τόν νό-μο 4235/2014 καί δέν με-τέ-βα-λαν πο-τέ νο-μι-κή μορ-φή με-τα-τρε-πό-με-να σέ νο-μι-κά πρό-σω-πα ἰ-δι-ω-τι-κοῦ δι-καί-ου. Συ-νε-πῶς, πα-ρα-μέ-νουν οἱ οἱ-κεῖ-ες ἱ-ε-ρές Μη-τρο-πό-λεις, Ἐνο-ρί-ες κ.λπ. ὑ-πο-κεί-με-να τῶν ἐν-νό-μων

δι-και-ω-μά-των καί ὑ-πο-χρε-ώ-σε-ων πού ἀ-πορ-ρέ-ουν ἀ-πό τήν λει-τουρ-γί-α τῶν ἱ-δρυ-μά-των – ὑ-πη-ρε-σι-ῶν καί πα-ρα-μέ-νουν καί ὑ-πο-κεί-με-να σέ τυ-χόν δί-κες πού ἀ-φο-ροῦν τήν λει-τουρ-γί-α τους.